

PEDAGOGIK DASTURIY VOSITALAR VA ULARNING TURLARI

Pedagogik dasturiy vositalar deb raqamli texnologiyalar, jumladan, kompyuter texnologiyalaridan foydalangan holda o'quv jarayonini qisman yoki to'liq avtomatlashtirish uchun mo'ljallangan didaktik vositalarga aytiladi. Bunday vositalar ta'lim jarayonini qo'llab-quvvatlash va optimallashtirish maqsadida turli xil dasturiy ta'minotlarni o'z ichiga oladi. Ular o'qituvchilarga ta'lim berish jarayonini qiziqarli, mazmunli va interfaol qilish bilan bir qatorda o'quvchilarni ta'lim olishiga va kontentni oson tushunishiga yordam beradi.

■ Pedagogik dasturiy vositalar asosan quyidagi turlarga bo'linadi:

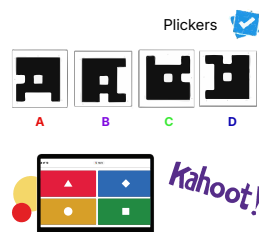
• O'rgatuvchi dasturlar.

Muayyan bilim, ko'nikmalar yoki fanlarni o'rganish uchun mo'ljallangan maxsus dasturiy vositalar. Ularga misol tariqasida xorijiy tillar (Duolingo), matematika (Mathway, GeoGebra), dasturlash tillari (W3Schools) va boshqa o'rgatuvchi dasturlarni keltirishimiz mumkin.

• Bilimni onlayn baholash.

Turli xil interfaol mashq, topshiriq va testlarni yaratish, ularni o'tkazish va natijalarni tahlil qiluvchi dasturiy vositalar. Masalan, Quizizz, Kahoot!, Plickers, Google Forms va boshqa shu kabi bilimlarni onlayn baholovchi platformalar.

• Ta'limni boshqarish tizimlari (LMS).

Ta'lim jarayonini tashkil etish, boshqarish, monitoring qilish, statistik va tahliliy ma'lumotlarni tayyorlash, raqamli ta'lim resurslaridan foydalanish, elektron jurnalni yuritish va shu kabi ko'plab jarayonlarni avtomatlashtirish imkonini beruvchi dasturiy vositalar. Ularga Moodle, Canvas, Blackboard Learn, Google Classroom va boshqa LMS larni misol tariqasida keltirishimiz mumkin. Bugungi kunda 1 000 dan ortiq turli xil ta'limni boshqarish tizimlari mavjud.

• Ommaviy ochiq onlayn kurslar (MOOC).

Bu ta'lim oluvchilarga dunyoning istalgan joyidan turgan holda eng yaxshi xalqaro tashkilotlar, universitetlar, tadqiqot institutlari va ekspertlarning kurslarini onlayn shaklda o'zlashtirish imkonini beruvchi pedagogik dasturiy vositaning turi hisoblanadi. Ularga Coursera, edX, Udacity, Edumy, LinkedIn Learning, FutureLearn va Khan Academy larni misol tariqasida keltirishimiz mumkin.

- **Masofaviy va onlayn o'qitish vositalari.**

Ta'lim oluvchilarga istalgan joydan turib masofaviy yoki onlayn shaklda ta'lim olish imkonini beruvchi davturiy ta'minotlar. Masalan, Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Webex Meetings va Jitsi.

- **Mualliflik vositalari (Authoring tools).**

Turli xil raqamli ta'lim resurslari va onlayn o'quv kurslarini yaratish uchun mo'ljallangan maxsus dasturiy vositalar. Ularga misol tariqasida iSpring Suite, Articulate 360, Adobe Captivate va boshqa shu kabi vositalarni keltirishimiz mumkin.

Bundan tashqari elektron kutubxonalar, ta'lim o'yinlari, virtual sinflar, laboratoriyalar, simulyatsiyalar va shu kabi boshqa raqamli ta'lim resurslarini yaratadigan ham foydalanadigan dasturiy ta'minotlarni ham pedagogik dasturiy vositalar turkumiga kiradi desak mubolag'a bo'lmaydi.

Demak, pedagogik dasturiy vositalarning asosiy maqsadlari ta'lim sifatini oshirish, o'quv materiallaridan foydalanishni osonlashtirish, o'rganishni individuallashtirish va ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilari o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni yaxshilashdan iborat ekan.

|| Ma'lumot

- Yuqoridagilarni inobatga olgan holda, ushbu o'quv-uslubiy qo'llanmada pedagog kadrlar uchun foydalanish sodda, oson va qulay, istalgan joydan turib interfaol ta'lim resurslari va ta'lim o'yinlarini yaratish hamda ulardan foydalanish imkoniyati mavjud bo'lgan zamonaviy pedagogik dasturiy vositalar keltirib o'tilgan.